

Riskienhallinta

Minna Lehmuskero

Johtaja, analyysitoiminnot

Tela

Twitter: @MinnaLehmuskero

Mihin riskienhallintaa tarvitaan?

- Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa.
- Riskienhallinnan tavoitteena on eläkkeensaajien ja vakuutusnottajien oikeuksien turvaaminen.
 - Tukee myös yhtiön strategian toteuttamista ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista
- Riskienhallinnalla
 - Estetään työeläkevakuuttajan toimintaa uhkaavien riskien toteutumista
 - Minimoidaan toteutuneiden riskien aiheuttamat vahingot
 - Turvataan toiminnan jatkuvuutta

Riskienhallinta on...

- Liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien
 - Tunnistamista
 - Arviointia
 - Rajoittamista
 - Valvontaa
- Vakavaraisuussäännösten noudattamista
 - Vain yksityisaloille
 - Huomioidaan olennaiset riskit, joita voidaan arvioida kvantitatiivisesti
- Riski- ja vakavaraisuusarvion huomioimista
 - Vain yksityisaloille
 - Sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista arviota

Riskienhallinta (TVYL 12 c §, MOK)

- Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa yhtiöön kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.
- Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:
 - 1) varojen ja vastuiden hallinta;
 - 2) sijoitukset;
 - 3) maksuvalmius;
 - 4) keskittymäriskin hallinta; ja
 - 5) operatiivisten riskien hallinta.
- Yhtiöllä on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista.
- Hallituksen arvioitava 1krt/v.

Riskienhallinta (MOK) 1/2

- Riskienhallinta tarkoittaa
 - Strategioita
 - Prosesseja
 - Raportointimenettelyjä
 - Ehkäiseviä toimenpiteitä
- Tunnistetaan, valvotaan, mitataan, seurataan ja hallitaan riskejä, jotka kohdistuvat yhtiöön, aiheutuvat sen liiketoiminnasta tai liittyvät oleellisesti sen liiketoimintaan.
- Hallitus vastaa riittävästä riskienhallinnasta, hyväksyttävä vuosittain kirjalliset toimintaperiaatteet.
- Oltava toimiva osa organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja.

Riskienhallinta (MOK) 2/2

- Huomioitava kaikki olennaiset yhtiön toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset sekä ulkoistettujen toimintojen riskit.
- Tarkastellaan yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia yhtiön toiminnassa.
- Riskienhallinta on sisällytettävä toimivaksi osaksi yhtiön organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja. Yhtiön organisaatorakenteen ja päätöksentekoprosessien on tuettava tehokasta riskienhallintaa.
- Hallituksen tulee hyväksyä kaikki merkittävät riskienhallintaa koskevat periaatteet.

Riskienhallintatoiminto (MOK)

- Yhtiön riskienhallintatoiminnon on seurattava, että riskit tulevat yhtiössä asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti
 - Tunnistetuiksi
 - Valvotuiksi
 - Mitatuiksi
 - Seuratuiksi
 - Raportoiduiksi ja
 - Hallituiksi.
- Ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa.
- Oltava toiminnallisesti riippumaton riskiä ottavista toiminnoista ja rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa. Yhtiö voi muuten vapaasti päättää riskienhallintaorganisaation käytännön toteutuksesta.
- Yhtiöllä tulee olla riskienhallintaan tarvittavat menetelmät.
 - Sekä määrällisiä että laadullisia

Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet (MOK)

- Hallituksen on vuosittain hyväksyttävä yhtiön koko toiminnan kattavat kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallintajärjestelmästä.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa tulee määritellä yhtiön merkittävimmät
 - Riskit
 - Mittarit (miten riskiä mitataan ja seurataan)
 - Riskinoton rajat
 - Riskienhallinnan tavoitteet
 - Riskienhallintatoimenpiteet
 - Vastuut (kuka vastaa) ja
 - Valvontaperiaatteet (miten riskin pysymistä hyväksyttävissä rajoissa valvotaan).
- Lisäksi riskienhallinta tulee sisällyttää tarkoituksenmukaisesti yhtiön toimintojen suunnitteluun laatimalla esimerkiksi keskeisille toiminnoille tai prosesseille erilliset riskienhallinnan toimintaperiaatteet.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa riskinoton rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon yhtiön riskinotto- / riskinkantokyky.
 - Myös ulkoistetut toiminnot
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteista on käytävä ilmi, miten riskeistä raportoidaan.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteiden mukaisesta riskienhallinnan kokonaistilanteesta tulee raportoida vähintään vuosittain yhtiön hallitukselle.

Laki Kevasta 9 §

- Hallituksen tehtävänä on:
 - 1) valmistella valtuuskunnassa käsiteltävät asiat ja huolehtia valtuuskunnan päätösten toimeenpanosta;
 - 2) ohjata ja valvoa Kevan toimintaa;
 - 3) laatia eläkevarojen sijoittamista koskeva suunnitelma sekä käsitellä muutkin sijoitustoiminnan kannalta periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
 - 4) huolehtia Kevan sisäisen valvonnan ja **riskienhallinnan järjestämisestä.**

Laki Kevasta 25 §

- Kevalla on oltava sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa Kevaan kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.
- Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:
 - 1) sijoitukset;
 - 2) maksuvalmius;
 - 3) keskittymäriskit; ja
 - 4) operatiiviset riskit.
- Kevalla on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskejä ottavista toiminnoista.

Riskienhallinta (Laki Kevasta, hallituksen esityksen 21/2015 perustelut)

- Riskienhallinnalla tarkoitetaan
 - Strategioita
 - prosesseja ja
 - raportointimenettelyjä, joilla tunnistetaan, seurataan ja hallitaan Kevaan kohdistuvia erilaisia riskejä.
- Riskienhallinnassa on otettava huomioon kaikki merkittävät Kevan toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset riskit.
 - esimerkiksi likviditeettiriski, strategiset riskit ja maineriski.
- Riskienhallinnassa on olennaista tarkastella yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia Kevan toiminnassa.
- Riskienhallinta on sisällytettävä tiiviisti osaksi Kevan organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja.
- Kevan organisaatorakenteen tulee olla sellainen, että se tukee tehokkaan riskienhallinnan järjestämistä.

Riskienhallintatoiminto (Laki Kevasta, hallituksen esityksen 21/2015 perustelut)

- Riskienhallintatoiminnon on oltava riippumaton riskiä ottavista toiminnoista.
 - riskienhallintatoiminto voi olla organisatorisesti jonkin muun toiminnon yhteydessä, mutta toiminnallisesti sen on oltava aina riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallintatoiminnon on oltava rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa.
- Toiminnon tehtävänä on seurata, että riskit tulevat Kevassa asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti
 - Tunnistetuiksi
 - Arvioiduiksi
 - Seuratuiksi ja
 - Valvotuiksi.
- Tarvittaessa riskienhallintatoiminto myös ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettavaksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa.

Varojen ja vastuiden hallinta (työeläkeyhtiöt)

- Vakuutusmaksun ja vastuvelan riittävyys
- Järjestelmän yhteisellä vastuulla oleva osa ja yhtiön omalla vastuulla oleva osa
- Yhteiset laskuperusteet
 - Poikkeamariski
- Tuottovaatimus

Sijoitusriskit

- Tuottavasti ja turvaavasti
- Voidaan hallita esimerkiksi
 - Vakavaraisuussäätelyn avulla (vain yksityisaloilla)
 - Muiden sijoitustoiminnan rajoitteiden avulla
- Sijoitussuunnitelma (hallitus hyväksyy)

Maksuvalmiusriski

- Tarkoitetaan riskiä, että sijoituksia ei saada myytyä oikeaan aikaan toiminnan rahoittamiseksi tai sijoitustappioiden välttämiseksi.
 - Eläkemenot hyvin ennustettavissa, sijoitukset melko likvidejä
- Eläkejärjestelmän pitkän aikahorisontin vuoksi ei ole olennaista, että kaikki sijoitukset olisivat joka hetki rahaksi muutettavissa.
- Voidaan hallita esimerkiksi limiiteillä tai valvonnalla

Keskittymäriski

- Tarkoittaa riskin lisääntymistä sijoitussalkun riittämättömän hajautuksen vaikutuksesta.
- Voidaan hallita sijoituksia hajauttamalla
- Välineenä esimerkiksi vakavaraisuussäätöjen limiitit
 - Esimerkiksi yksittäiseen kiinteistöön ei saa sijoittaa kuin 5 % sijoitusomaisuudesta

Operatiiviset riskit

- Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riittämättömiin tai epäonnistuneisiin sisäisiin prosesseihin, henkilöstöön ja järjestelmiin sekä ulkoisiin tapahtumiin liittyvää tappioriskiä
 - Esimerkiksi tietojärjestelmiin liittyvät riskit
- Voidaan hallita raportoinnin ja valvonnan keinoin

Kiitos!

Minna Lehmuskero
Johtaja, analyysitoiminnot
Minna.lehmuskero@tela.fi